

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Rok Jubileuszowy na Jasnej Górze!

W latach zamiętu, waini wewnętrnych i gromów bijących zewnątrz, szukamy i słuch wyteżamy skądby nadeszło podniesienie na duchu. Miliony serc czystych oglądają się w tych razach w stronę tej, „co Jasnej broni Góry i w Ostrej świeci Bramie“.

I nie zawiodą się. Po wsze czasy z Jasnej Góry, tego Sanktuarium Polski, idzie zbawienne tchnienie na cały kraj: Królowa Korony Polskiej sieje otuchę w sercach zwatłanych, głosi dobrą nowinę — zwycięstwa dzielnej swej drużynie — Polakom.

I żniwo tej siejby słowa Bożego jest przebogate. Kraj cały jakąś mocą tchnie, jakiś hart zdobywa i trwa i idzie ku zwycięstwu. Odrodzenie Polski, jak to przepowiedział Kordecki, wytryska u stóp Jasnogórskiej skały. Źródło to łask nieprzebranych, które Maria uprasza u Boga i rozdaje sprawiedliwym synom i córom Ojczyzny, bije silnie duchem potęgi, duchem miłości Boga, Najświętszej Panny i Ojczyzny, duchem bezinteresowności, duchem prostoty, prawości i dobrych obyczajów. Szczególnie wydatnym jest źródło łask Królowej właśnie w tym roku Jubileuszowym.

Obyśmy tylko z niego korzystali chcieli!

W tych smutnych czasach bólu, obojętności, przygnębienia i niewiary trzeba nam wskrzeszać święte ideały ojców naszych. Trzeba iść śladami onych wielkich mężów, czerpiąc sily duchowe jakie i oni czerpali u tego źródła odradzającego, ożywczego. — Marji.

W drugim okresie Swego Roku Jubileuszowego Marja — Królowa Korony Polskiej — czeka na nas.

Drugi okres Roku Jubileuszowego rozpocznie się w Częstochowie dniem 3 Maja 1933 r., jako w dzień rocznicy ustanowienia Pierwszej Konstytucji Polskiej i zarazem dzień Królowej Korony Polskiej, wyznaczony przez Episkopat za zgodą Stolicy Świętej.

Dzień ten w tym roku Jubileuszowym powinien być obchodzony z należytą okazalnością w całej Polsce, a przede wszystkim w Częstochowie, jako w stolicy Królowej Korony Polskiej.

To też uroczystości tego dnia, w których weźmie udział armja, młodzież szkolna i wogóle liczne rzesze katolików - patriotów będą transmitowane przez radio na całą Polskę, aby całe społeczeństwo nawet najbardziej odległych miejscowości mogło choć duchem uczestniczyć w tem święcie Jasnogórskim. Nabożeństwo celebrować będzie i kazanie wygłosi J. E. Ks. Biskup Dr. Kubina. Nabożeństwo poprzedzi hejnał z Jasnogórskiej wieży i 19 wystrzałów armatnich, symbolizujących 19 upłynionych stuleci od tej chwili, kiedy Chrystus Pan, umierając na krzyżu, dał nam Swą Matkę Marię za Matkę i Królowę. Wierzyć trzeba, że w dniu 3 Maja Jasnogórska Pani bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem głosników i słuchawek radiowych zjednoczy całą Polskę.

W ślad za tą inauguracją drugiego okresu Roku Jubileuszowego, pomijając dni odpustowe: Wniebowzięcia Chrystu Pana (25 maja), Zielonych Świątek (5 czerwca), Trójcy Świętej (11 czerwca), Bożego Ciała (15 czerwca), Nawiedzenia Najśw. Marij Panny (2 lipca), Matki Boskiej Szkaplerznej (16 lipca), Matki Boskiej Częstochowskiej (26 sierpnia) i Narodzenia Najśw. Marij Panny (8 września) — przewidziane są trzy wielkie uroczystości:

I. Dnia 15 sierpnia organizowana jest wielka uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Marij Panny. Na uroczystość tę spodziewany jest przyjazd licznej pielgrzymki Polonii Amerykańskiej. W tej sprawie Jasna Góra wystosowała odezwę do Ameryki z zaproszeniem naszych rodaków z za Oceanu. Sprawą Pielgrzymki zainteresował się i nasz

wielki rodak Ignacy Paderewski, który b. gorąco przyjął do serca inicjatywę naszą i objął osobiście protektorat nad pielgrzymką Polonii Amerykańskiej wraz z Episkopatem polskim w Ameryce.

II. Drugą wielką uroczystością, jaka się odbędzie na Jasnej Górze, będzie obchód rocznicy zwycięstwa pod Wied-

niem, przypadającej na dzień 12 września pamiętnego roku 1683. Na Jasnej Górze rocznicę tę święcić będzie Polska cała dnia 10 września b. r. Na ten dzień spodziewane jest przybycie jak najliczniejszych delegacji ze wszystkich śródziemnych Państw. W obchodzie rocznicy zwycięstwa naszego rycerstwa, roznoszącego zagranicę sławę oręża polskiego pod wodzą wielkopomnego króla Sobieskiego zapewne licznie reprezentowana będzie nasza dzielna współczesna armja, wraz ze wszystkimi organizacjami patriotycznymi: W. P. i P. W., Harcerstwo itp. Będzie to wielka manifestacja patriotyzmu i łączności dzisiejszych Wodów narodu z bohaterami przeszłości. Wskazaniem jest, aby uroczystość ta wypadła jak najspanialej ze względu na fałszywy ton uroczystości wiedeńskich, w których nieprzyjaźni nam Niemcy starają się do zera sprowadzić historję stwierdzone zwycięstwo naszego Bohatera i bohaterskiego rycerstwa naszego. Zapewne odbędzie się na Jasnej Górze przy tej okazji ślubowanie armji i narodu, stwierdzające gotowość odparcia wszelkich prób, zmierzających do oderwania przez zachłanność pruską odwiecznych naszych ziem: Śląska, Pomorza i Poznańskiego.

III. Trzecią wielką uroczystością Roku Jubileuszowego będzie dzień 17 września 1933 r. Będzie ona koroną uroczystości Jubileuszowych, będzie ona miała na celu uczczenie świątobliwej Królowej Jadwigi, Polki Wielkiego Serca i hojnej ofiarodawczyni, restytuującej perle naszej nauki — najstarszy Uniwersytet Jagielloński. Ku uczczeniu świątobliwej Królowej liczne miasta Polski zorganizowały już spontaniczne obchody. Uroczystość Jasnogórska ma być syntezą tych obchodów. Udział w tej uroczystości weźmie cały Episkopat Polski, przybędzie on gremjalnie w tym czasie na Jasną Górę.

Kulminacyjnym punktem tych uroczystości będzie akt zmierzający do pozyskania nowej wielkiej patronki Polski: będzie opracowana i wysłana prośba od całego Episkopatu i zgromadzonych jak najliczniej delegacji wszystkich stanów całego Państwa do Stolicy Świętej o beatyfikację świątobliwej Królowej Jadwigi.

Należy się spodziewać, że uroczystości drugiego okresu Jubileuszu sprowadzą na Jasną Górę Cudownego Obrza zu Matki Bożej wypadną zarówno imponująco, jak imponująco wypadły uroczystości pierwszego okresu. W tym względzie Ojcowie Paulini dokładają wszelkich starań. Na okres bieżący Jasna Góra uzyskała daleko idące zniżki kolejowe. Niezależnie od tego Jasna Góra zabiega obecnie o zorganizowanie na okresy głównych uroczystości specjalnych pociągów popularnych, dających prawo przejazdu np. z Krakowa czy z Warszawy za opłatą mniej więcej 6 zło tych w obydwie strony.

Te i tym podobne udogodnienia, a zwłaszcza pragnienie podniesienia się Polski na duchu, zacerpięcia ożywczych sil na zwycięstwo, ściąganie na Jasną Górę do tego źródła nieprzebranych łask liczne rzesze Polaków. Trzeba, aby nie brakło w tym roku żadnego Polaka na Jasnej Górze, aby nie znalazł się ani jeden z nas Polaków, któryby w 14 roku Niepodległej Zjednoczonej Drugiej Rzeczypospolitej Polskiej nie złożył hołdu Królowej Korony Polskiej, nie dopełnił tego miłego obowiązku dobrego katolika i dobrego Polaka.

Klasztor Jasnogórski od strony miasta.

Podstępny niemiecki plan „rozbrojeniowy“

Rezerwistów zalicza się do armji, szturmowców i „sportowców“ — nie.

Genewa. — Na piątkowym posiedzeniu konferencji rozbrojeniowej delegat Niemiec ambasador Nadolny wręczył prezydium konferencji odpowiedź niemiecką na plany rozbrojeniowe, która zawiera we swej treści zmiany projektów i streszcza się mniej więcej w 8 punktach:

1) Rząd Rzeczy niemieckiej jest zdania że sprawa jednolitego systemu armji nie dojrzała jeszcze na tyle, by być natychmiast rozstrzygniętą.

2) Wobec ustalonej w angielskim planie rozbrojeniowym liczby wojska 200000 dla Niemiec, rząd niemiecki wychodzi z założenia, że cyfrę tę będzie można ustalić dopiero po zatwierdzeniu stanu zbrojeń innych państw.

3) Stwierdzając, że plan angielski nie wspomina nic o ustaleniu niemieckiego lotnictwa wojskowego i niemieckich łodzi podwodnych, Niemcy żądają przyznania im użytku tych samych rodzajów broni

co innym państwom.

4) w przeciwieństwie do planu angielskiego, należy wywyczerzonych rezerwistów wcielić do ostatecznej efektywnej sily zbrojnej. Natomiast Niemcy nie zgadzają się z tem, by prywatne związki szturmu i sportowe zaliczone były do organizacji militarnych(II).

5) policję tylko w tym wypadku należałoby zaliczyć do sily zbrojnej, o ile posiada rozległe militarno-techniczne wyszkolenie i organizację i o ile okaże się bez mobilizacji zdolną do działań wojennych.

6) poszczególnie zainteresowane państwa zobowiązują się używać swych wojsk kolonialnych li tylko do utrzymania porządku i obrony kolonii.

7) przyszan Niemcom równouprawnienie musi znaleźć w układzie rozbrojeniowym, praktyczne zastosowanie.

8) ciężka broń zaczepna powinna być bezwzględnie zakazana i zniszczona.

PIJCIE ZNAKOMITE PIWO OKOCIMSKIE

Jak odbędzie się wybór Prezydenta Rzplitej

dnia 8-go maja r. b. na Zgromadzeniu Narodowym?

Jak już donosiliśmy, Zgromadzenie Narodowe zwołane zostało na dzień 8-y maja do m. st. Warszawy.

Tak więc wybór nowego Prezydenta Rzeczypospolitej odbędzie się 28 dni wcześniej, przed upływem siedmioletniej kadencji obecnego Prezydenta, upływającego 4-go czerwca. Wbrew sugestjom niektórych dzienników sanacyjnych, które lansowały projekt dokonania tego wyboru na Wawelu, Zgromadzenie Narodowe zbierze się, w myśl zarządzenia Pana Prezydenta, po raz trzeci w Warszawie, najprawdopodobniej w głównej sali sejmowej, której rozmiary obliczone są na komplet tego ciała, liczącego ogółem 555 posłów i senatorów.

P. marszałek sejmu, który, w myśl regułaminy Zgromadzenia Narodowego, jest jego przewodniczącym, zarządzi wysłanie do wszystkich posłów i senatorów zawiadomienia na piśmie, a ponadto termin wyboru nowego Prezydenta Rzeczypospolitej ogłosi w gazecie urzędowej t. j. w „Monitorze Polskim”. W myśl ustawy, posłowie i senatorowie powinni otrzymać zawiadomienie o terminie zwołania Zgromadzenia Narodowego przynajmniej na tydzień przedtem.

Przypomnieć należy, że przewodniczącym Zgromadzenia Narodowego jest marszałek sejmu, którego zastępcą jest marszałek senatu. Protokół posiedzenia sporządza według regulaminu z r. 1922 w rękach 8 sekretarzy, powołanych w równej liczbie z pośród posłów i senatorów.

Do prawomocności wyboru potrzebna jest obecność przynajmniej połowy usta-

wowej liczby członków Zgromadzenia Narodowego, liczącego ogółem 555 posłów i senatorów, tj. 278.

Posiedzenie Zgromadzenia Narodowego jest jawne, przyczem wszelkie przemówienia, obrady i uchwały poza wyborem i zaprzysiężeniem Prezydenta Rzeczypospolitej są wyłączone i nieprawomocne.

Kandydatury muszą być zgłaszane na piśmie i poparte przynajmniej przez 50 członków Zgromadzenia Narodowego. Wybór jest tajny i odbywa się za pomocą kartek. O ile w pierwszym głosowaniu za danym kandydatem nie otrzymał absolutnej większości, następują głosowania ściślejsze przyczem kolejno odpadają kandydaci, którzy w poprzednich głosowaniach

otrzymali najmniejszą ilość głosów.

Po zakończeniu posiedzenia Zgromadzenia Narodowego p. marszałek sejmu zawiadamia wybranego, iż powołany jest na stanowisko Głowy Państwa i zapytuje go, czy wybór ten przyjmuje, a po wyrażeniu zgody Zgromadzenie Narodowe zbiera się powtórnie dla odebrania od nowego Prezydenta Rzeczypospolitej przepisanej konstytucyjną przysięgi.

Ogólnie spodziewano się nieco później szego terminu zwołania się Zgromadzenia Narodowego, wobec tego, że kadencja obecnie urzędującego Prezydenta Rzplitej kończy się dopiero d. 4-go czerwca r. b. O wyborze decydować będzie oczywiście większość rządu.

Według opinii, panującej w kołach politycznych, urząd Prezydenta Rzeczypospolitej najprawdopodobniej powierzony będzie ponownie prof. Ignacemu Mościckiemu.

Najwięcej dużych wygranych wychodzi zawsze w kolekturze

ANTONIEGO EGERA

Częstochowa, I Aleja Nr. 14.

Czy będzie wojna Japonii z Rosją?

Zaostrzenie zatargów japońsko-sowieckich.

Berlin. — Informacje ze źródeł angielskich o zaostrzeniu konfliktu japońsko-mandzursko-sowieckiego na Dalekim Wschodzie wywołują tu w dalszym ciągu niepokojące wrażenie. Wycofanie się wojsk japońskich z pod Pekinu i szybki transport jednej dywizji japońskiej nad granicę mandzursko-rosyjską, jako też wiadomości o pokojowych nastrojach japońskich — chińskich, komentowane są w Berlinie z wielkim żywieniem. Wybuch bezpośredniego konfliktu zbrojnego pomiędzy Japonią a Rosją sowiecką, brany jest w Berlinie zupełnie poważnie pod uwagę.

W związku z tem tutejsze koła dyplomatyczne zwracają uwagę na wystąpienie wicekanclerza von Papena, który w rozmowie z członkiem angielskiej izby panów, lordem Nordhonnem, użył określeń, przypominających znany plan interwencji antysowieckiej, lansowanej przez pewne koła antyniemieckie. W rozmowie tej, ogłoszonej w całej prasie niemieckiej wicekanclerz podkreśla, że Niemcy wzięły na siebie europejską misję wytepienia bolszewików.

Nagonka antyniemiecka, posuwająca się nawet do malowania widma wojny prewencyjnej przeciwko Rzeszy(?) byłaby więc niesłychaną zbrodnią wobec całej

kultury europejskiej. W sferach dyplomatycznych zaznaczają, że lansowane przez pewne koła niemieckie projekty krucjaty antysowieckiej brały wprawdzie uprzednio w rachubę Francję i Polskę, obecnie jednak, po zawarciu paktów o nieagresji, skierowują się przede wszystkim pod adresem Wielkiej Brytanii.

Wiedeń. — Prasa austriacka posiada dużo miejsca stosunkom na Dalekim Wschodzie, a przedewszystkiem zapowiadającym się zatargowi zbrojnemu między Japonią a Sowiecami. Jest widoczne — pisze „Neue Freie Presse”, że Japonia podysca zatarg między Mandzuko a Rosją, wywołany sprawą taboru kolejowego i że stanie ona z całą siłą po stronie Mandzuko, proklamując rodzaj doktryny Monroego dla Azji. Fakt, że są w toku rokowania, by doprowadzić do porozumienia między Japonią a Chinami i że Chiny zdają się godzić na odstąpienie prowincji Jehol, dowodzi że przygotowują się na wschodzie ważne wypadki. Rosja stara się wprawdzie uniknąć wojny z Japonią, ale wobec daleko idących zamiarów Japonii jest niepewne, czy zdoła Rosja wstrzymać bieg wypadków. Wypadki w Azji biorą w każdym razie obrót, który nie tylko zacięży na stosunkach europejskich, ale będzie miał także wielkie następstwa światowo-polityczne.

BOJKOTUJMY SZKOOLIWA TANDETĘ NIEMIECKĄ.

W dobie obecnej, kiedy Niemcy objęte są plomieniem walki z polskością, kiedy potworny odruch obudził się przeciwko żydom z barbarzyńskim bestjalstwem i kiedy w akcji przeciwniemieckiej hasło bojkotu rozbrzmiewa głośnie echem w całej Polsce, my lekarze dentyści musimy zwrócić uwagę społeczeństwa na ten szkody z długi czynnik, z którym spotykamy się w codziennej praktyce, a do usunięcia którego przyczynić się może samo społeczeństwo przez zrozumienie i współdziałanie z nami. Istnieje metal nieszlachetny „randolf” ogólnie zwany „amerykańskie złoto”, który Niemcy, jako wytwórca tandety i wszelkiego rodzaju namiastek, pudyli na rynek polski. Metal ten w istocie niczym nie różni się od naszego rodzimego mosiądzu i w postaci blachy używany jest przez niesumiennej techników t. zw. partaczy dentystrycznych do wykonania koron i dostawek zębowych. Szczególnie niezamodne sfery społeczeństwa, choć na wet i sfery inteligentniejsze korzystają z „dobrodziejstw” tego metalu, który w skutkach okazuje dobitnie swój szkodliwy wpływ. Codzienne obserwacje kliniczne nie stwierdzają przypadki o ciężkich objawach zatrucia organizmu z różnymi powikłaniami, niezależnie od zmian miejscowych w jamie ustnej. Pomimo, że w myśl obowiązującego w Polsce prawa nie wolno metalu tego używać („szlachetny metal” ten — niemiecki mosiądz — sprawdzany jest w dużych ilościach z Niemiec i niesumiennej wykonawcy sztuki technicznej — dentyści tworzą z tego owe świecidełka, które widzimy zarówno w ustach biednej przekupki, jak służącej, robotnika, rzemieślnika i chłopa. Oczywiście bogacymy fabrykanta — Niemca — który w swojej ojczyźnie nie rozpowszechnia tego szkodliwego metalu, a zalewa nim rynek polski. Niemcy, dbając widocznie o „zdrowie polskich zębów” uważają, że dla tych metal ten „doskonale” się nadaje. Czas najwyższy, aby nieuswiadomione społeczeństwo zrozumiało, że nie należy nosić koron i zębów z nieszlachetnego metalu t. zw. „amerykańskiego złota”, które zatrują organizm. Nie należy zwracać się do partaczy dentystrycznych, którzy masowo wykonują przeważnie z tego metalu „amerykańsko-złote arcycudzia” w postaci koron i różnych dostawek zębowych. Szczególnie dzisiaj, kiedy bojkotujemy wytwory niemieckie, obowiązkiem każdego jest dbać o to, aby groźba polski za szkodliwą tandetę niemiecką nie uciekał do wrogości kraju, gdyż zasilenie skarbu niemieckiego naszym złotym jest czynem niepatryjotycznym.

Częstochowski Związek Odontologiczny.

ZDROWIE
PŁUCZKA-KOMPRES
USMERZAJĄCA CIĘPIENIA I BÓLE
KAŻDEJ CHWILI DO UŻYCIA
BEZ PRACUJĄCEJ WODY

Reprezentacja na Częstochowę **J. ULINSKI**,
Ogrodowa 51, Prospekt, informacje i bezpłatna
demonstracja codziennie od godziny 15-ej — 17-ej.

PRZEZ NIEBIESKIE OKULARY.

Tak mało teraz mamy okazji do uciechy, że każdy, chociażby najdrobniejszy szczegół, lub najlżejsza nadziejka ku poprawie na lepsze, pochopnie bywała komentowana. To też nie tylko z głosu, ale z całej postawy mego rozmówcy, członka komisji cennikowej, tchnęło zadowolenie.

— Mówię panu, że o mały włos nie nastąpiłoby natarczywym żądaniem panów masarzy i rzeźników o przyznanie wyższego cennika na wyroby masarskie, słoninę, mięso i t. p. Ale otwarcie powiem, że baliśmy się i prasy i ludzi, potrochu też i panów rzeźników.

— Dobrzeście zrobili — mówię — bo inaczej, wszystkoby się na was skrupiło.

— Niezmiernie też jestem zadowolony, że tak w samą porę uniknięliśmy słusznych zarzutów, bo oto czytałem, że w Warszawie nie tylko nikt nie myśli o podwyżce, ale nawet sami restauratorzy obniżyli ceny w swoich lokalach.

Na odbywaniu w tych dniach walnym zgromadzeniu członków stowarzyszenia restauratorów w Warszawie postanowiono wydawać codziennie dwie gorące porcje, w cenie po 50 groszy każda, z maszyną, znajdującą się na bufecie oraz pobierać za jątko gotowane 20 gr., a w jajecznicę zwykłej 30 gr. Dotychczas cena powyższych dań wahała się od 75 gr. do 1 zł. w lepszych zakładach, a w drugorzędnych wynosiła 60 gr. Sądzę, że ta wiadomość ucieszy nawet naszych panów rzeźników, że się na pewien czas pozbędą kłopotu obmyślania i dopominania się nieuzasadnionych podwyżek, a może i wpłynie na większe unormowanie cen w naszych

restauracjach, do których tak mało ludzi uczęszcza ze względu na niezmiernie, jak na dzisiejsze niskie zarobki — wysokie ceny na wódki, potrawy i t. p. zakąski.

— Restauratorzy, ani też rzeźnicy nie kalkulują swoich artykułów na dolary, to trudna będzie z nimi walka o niższe ceny — odrzekłem.

— Ale jak się dolar ustabilizuje, to niektóre artykuły muszą stanąć — zwłaszcza, że niektórzy fabrykanci i kapitałści uznawali tylko walutę amerykańską. Dziś z tego powodu wielka konsternacja, gdyż jedni są bardzo zadowoleni, drudzy zaś ze zubożeniem sercem obliczają swoje straty, a tymczasem dolar zatrzymał się na zł. 8 gr. 5. Sytuacja dla miłośników dolara jest nie do pozazdroszczenia, ale nadarza się też tu znakomita okazja do większego, niż dotychczas, poszanowania własnego pieniądza.

Niedawno był krach z funtem angielskim, ale to jeszcze nie nauczyło naszych kapitalistów, może więc teraz, kiedy sam nowoobronny prezydent St. J. zapowiada zniżkę dolara, otworzą się naszym niedowiarkom oczy, że i na obecnej walucie tak samo można stracić, jak na własnym polskim złotym.

Podobno niektórzy dolarowicze już od tygodnia chodzą jak w hypnozie i codzień przeliczają w swoich wynajętych schowkach dolary, ale pomimo, że ilość ich się nie zmniejszyła, mają w sercu żal głęboki i pretensje do całego świata. Że ktoś im zabrał jedną czwartą ich majątku. A tak do niedawna jeszcze zarzekali się: — „nie dam, niech zgnią, nie pożyczę na tak marny procent”.

A tymczasem tajemnicza poliszynela jest, że pieniądz lubi śmiać to dzieła i jest jak to morze, które objawia swą niepożyta siłę tylko na ciągle żywotnej fali przypływu i odpływu swych tajem

niczych i niezgłębionych wód.

Może też te 20 milionów złotych, które nowoutworzony Fundusz Pracy przeznaczył na roboty publiczne w okresie od kwietnia do czerwca włącznie, odbiją się dobroczynnie na pracach bezrobotnych. Obecnie podobno już rozpoczęto roboty przy budowie dróg i szos w województwach: warszawskim, łódzkim, kieleckim i krakowskim. Poza tem za twierdzone projekty drogowe robót publicznych w województwie śląskim.

Jak wiadomo, Fundusz Pracy ogranicza się do udzielania kredytu instytucjom, prowadzącym roboty publiczne, t. j. w tym wypadku ministerstwu komunikacji względnie województwu śląskiemu. Kredyty Funduszu Pracy w wysokości 20 milionów złotych są przeznaczone na robociznę, zaś pozostałe koszty musi pokryć instytucja, prowadząca roboty publiczne. Niechby więc na początek tyle było ogólnego zadowolenia, że jakkolwiek do niezmiernie ucziwłych świadczeń socjalnych w przemyśle i handlu, wynoszących dotychczas 17 procent, dodano jeszcze na Fundusz Pracy 2 procent, to przynajmniej ci zgnębieni niedzą i bezrobociem ludzie otrzymają jakieś zalecie. A wtemczas nie będzie w naszym mieście wieści takich nieszcześliwości, podobnych tym, których wykrył w mieszkaniu na ulicy. I niech ten nad wyraz przykry obraz, nędzy ludzkiej, w osobach straconych rodziców, srogodających tego i beznadziejnie na rozrużoną kunkę swych ubogich gratów domowych, na rozlepkotane łóżko z dziećmi, stojące pod gołym zachmurzonym niebem, zniknie na zawsze i bezzwrotnie.

Wprawdzie niedzą dziś nauje na całym świecie i podobno Hitler swoje wyniesienie do godności kanclerskiej zawdzięcza głównie zgłodniałym masom

bezrobotnych, których Niemcy mają zgóra sześć milionów osób. My nie mamy ani tak wielkiej masy bezrobotnych, ani takich zaborczych aspiracji, jak Hitlerowcy, ale to nas wcale nie uwalnia od czuwania nad własnym bezpieczeństwem i przy dobrych chęciach możemy Hitlerowi tak kością w gardle stanąć, że bez poważniejszej operacji może się na śmierć zadławić.

A zbliżając się, pomimo zimna, miesiąc maj, zapowiada nam rozpoczęcie uroczystości Jasnogórskich, święto Trzęsienia Maja, zbiórka na Macierz Szkolną, a następnie Tvdzień L. O. P.

Każdy z przeciętnych śmiertelników pomyśli sobie, co ci ludzie wyprawiają z temi obchodami i zbiórkami tygodniowymi, czy to nas stać na tak częste datki i ofiary? Tak samo i ja myślałem.

A na zapytanie skierowane do jednego z prezesów Centrali w Warszawie: — Skąd my weźmiemy fundusze na te cele? — odpowiedział:

— „Musicie dać, potrzeby są ogromne, a kilkadziesiąt groszy ofiarowane na Macierz czy na L. O. P. I, nikogo nie zuboży. Jeżeli są ludzie tak ofiarni, którzy sprawie poświęcają cały czas i zdrowie, a w lotnictwie na każdym kroku życie, to cóż wobec tego znaczy nie tylko drobna, ale nawet i większa ofiara pieniężna, a od was narazie tylko tyle się wymaga.”

A takim zrozumieniem potrzeb obywatelskich i rzeczonym dowodem patriotyzmu zadacie nathołenniejszy cios naszym odwiecznym wrogom, czwahałym na całość granic naszego państwa.”

Pan prezes ma słuszną i jestem przeconany, że nikt się nie uchylił od zasilenia funduszu Macierzy Szkolnej i Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

DŹWIĘKOWE „GRAND-KINO”
Dwie godziny bezustannego śmiechu!
KINOMANJAK
z HAROLD LLOYD
W niedzielę o g. 12.30
wspaniały film dźwiękowy **CZEMP**

TELEGRAMY

ROOSEVELT W WALCE Z BEZROBOCIEM.

Waszyngton. — W wywiadzie, udzielonym korespondentowi „Oeuvre” oświadczył Roosevelt w omówieniu swego planu zwalczania bezrobocia, że będzie starał się o przeforsowanie na kongresie 30-godzinnego tygodnia pracy. Poza to zostanie większa część bezrobotnych amerykańskich przeniesiona do wielkich obozów koncentracyjnych w Colorado, gdzie znajdzie pracę na roli.

Równocześnie zażąda Roosevelt od kongresu przyznania mu kredytów w wysokości 6 miliardów dolarów na cele zwalczania bezrobocia. Najskuteczniejszym środkiem jest, według zdania Roosevelta, ożywienie handlu międzynarodowego.

SILNA POLSKA LEŻY W INTERESIE WĘGIER.

Budapeszt. — Tygodnik „Szabatsag” zamieszcza artykuł posła do parlamentu Zeilinskyego o przyjaźni polsko-węgierskiej.

Autor występuje za porzuceniem przez Węgry polityki filoniemieckiej i za podjęciem polityki ścisłej przyjaźni z Polską.

Różnica poglądów między Polską a Węgrami powinna być usunięta ze względu na wspólne interesy, t. j. konieczność obrony przed niebezpieczeństwem niemieckim i rosyjskim.

W interesie Węgier — kończy autor — leży Polska silna i coraz silniejsza.

KIEDY ANGLJA COFNIĘ ZAKAZ IMPORTU TOWARÓW SOWIECKICH?

London. — Na zapytanie przesłane przez Izbę gmin, minister spr. zagr. Simon odpowiedział pisemnie, że zakaz wwozu towarów rosyjskich do Anglii zostanie zniesiony, skoro przebijający w więzieniu rosyjskim dwaj obywatele brytyjscy inżynierowie Tow. Vickers Thornton i Mac Donald powrócą do Anglii. Oczywiście należy również zastrzeżać rewanżowe posunięcia ze strony rosyjskiej.

Rewel. — Z Moskwy nadeszła wiadomość, że w dniu 1 maja ma być ogłoszona amnestja dla przestępców politycznych.

Nie ulega wątpliwości, że jest to droga do zwolnienia uwięzionych obywateli brytyjskich, inż. Thorntona i Mac Donalda.

UNIFIKACJA KOŚCIOŁÓW EWANGELICKICH.

Berlin. — Proces unifikacji kościołów ewangelickich w Niemczech będzie, jak się zdaje, przeprowadzany w trybie powszechnym, ponieważ narodowi socjaliści muszą się liczyć z uczuciami religijnymi najszerzych warstw społeczeństwa. Nie oznacza to bynajmniej wycofania się z tej akcji. Hitler powołał kapelana wojskowego, Müllera, na stanowisko łącznika. Ten kościelny oficer łącznikowy będzie miał szerokie funkcje. Propaganda na rzecz ewangelickiego niemieckiego kościoła państwowego rozwijana jest w dalszym ciągu z niezmierną energją.

KIEDY ODBEDZIE SIĘ PROCES PRZECIW RZĘKÓWYM PODPALACZOM REICHSTAGU.

Berlin. — Jak berliński „Börsen Kurier” donosi, śledztwo wstępne przeciw „podpalaczom Reichstagu” van der Lubbe jest bliskie ukończenia. Śledztwo wstępne zwraca się przeciw van der Lubbe, którego, jak wiadomo, aresztowano owej nocy, kiedy budynek Reichstagu został podpalony, a dalej przeciw trzem bułgarskim komunistom, których ujęto, jako rzekomych współników. Podejrzenie pada także na komunistycznego posła do Reichstagu Torglera i większą liczbę niemieckich i zagranicznych komunistów.

Proces rozpocznie się prawdopodobnie jeszcze przed ferjami sądowymi częściowo w Lipsku, częściowo w Berlinie, ponieważ termin lokalny musi się odbyć w budynku Reichstagu.

HITLEROWCY STRZELAJĄ DO ROBOTNIKÓW W WIEDNIU.

Wiedeń. — W piątek w godzinach przedpołudniowych doszło w dzielnicy Hernals pomiędzy grupą hitlerowców, która zachowywała się prowokacyjnie wobec przechodniów do starcia z robotnikami.

Jeden z robotników został przez hitlerowców zraniony. Oburzony tłum chciał zlynaczyć hitlerowców, którzy poczęli uciekać.

Kiedy w końcu robotnicy dopadli hitlerowców, ci ostatni oddali szereg strzałów rewolwerowych, nie zraniwszy na szczęście nikogo. Zaalarmowana policja aresztowała napastników.

„Żółty front” japońsko-chiński

tworzy się przeciw Rosji?

Paryz. — Koła polityczne francuskie są poważnie zaniepokojone wiadomościami, nadchodzącymi z Dalekiego Wschodu o tworzeniu się jednolitego żółtego frontu chińsko-japońskiego i o zaostrzeniu stosunków między Japonją a Sowietami.

Ambasador Sowietów w Chinach p. Bogomołow b. poseł Sowietów w Warszawie rozwija gorącąwalką działalność, aby przeciwdziałać niebezpieczeństwu wojennemu chińsko-japońskiemu i utrzymać pokój na Dalekim Wschodzie.

Moskwa. — „Izwestja” zamieszcza depeszę z Chabarowska o sytuacji na kolei wschodnio-chińskiej p. t.: „Japończycy przygotowują się do prowokacji”.

Wiadomość, nadesłana z Chabarowska, wywołała poważne zaniepokojenie co do sytuacji na kolei wschodnio-chińskiej. Rząd japoński jest odpowiedzialny za interesy Rosji sowieckiej na kolei wschodnio-chińskiej. Rosja ma nadzieję, że rząd japoński w porę otrzeźwi Mandżurów z powodu ich nieostrożnej i niebezpiecznej gry i nie pozwoli na pogwałcenie umowy w sprawie kolei wschodnio-chińskiej.

Cud krwi św. Januarego w Neapolu.

ponowił się w niezwykłym czasie.

Citta del Vaticano. — 25 kwietnia, w czasie odwiedzin przez wielką z 2 i pół tysiąca osób złożoną pielgrzymkę francuską kaplicy św. Januarego w Neapolu, gdy kardynał Ascalesi odprowadzał Mszę św., powtórzył się cud wrzenia krwi św. Januarego.

Zdarzenie to wywołało silne poruszenie, albowiem — jak wiadomo — cud ten zazwyczaj zdarza się tylko dwa razy do roku, a mianowicie około 19 września, t. j. uroczystości św. Januarego i około 8 maja, jako w rocznicę przeniesienia świąt tego. Cud obecny wiąże się powszechnie z ogłoszeniem roku jubileuszowego.

NISZCZENIE ZAPASÓW KAWY.

Paryż. — W celu podtrzymania cen kawy, Brazylja spaliła dotychczas 1.855.524.000 funtów tego produktu, to jest mniej więcej 1 funt na głowę mieszkańca kuli ziemskiej. Wobec zapowiadających się dobre urodzajów, przewidywane jest w najbliższym kwartale b. r. spalanie jeszcze 9.400.000 worków kawy.

Masz posadę, a fluż ludzi jest bez pracy! Deklarujcie na nich ofiary!

Ignacy Paderewski laureatem m. Warszawy. Sąd konkursowy nagrody muzycznej m. st. Warszawy przyznał tegoroczną nagrodę muzyczną Ignacemu Paderewskiemu. Nagroda wynosi 5000 złotych. Na zdjęciu naszym podajemy podobiznę Ignacego Paderewskiego.

Tak wygląda każda tabletka Togal

Nazewnątrz więc odróżnia się tabletka Togal tylko wytłoczonym znakiem ochronnym, pod względem natomiast składu chemicznego i działania leczniczego przewyższają znacznie tabletki Togal inne preparaty. Przeszło 6000 lekarzy, w tej liczbie wielu wybitnych profesorów potwierdziło z uznaniem skuteczność działania Togalu.

Tabletki Togal działają szybko przy bólach reumatycznych, podagrze, bólach nerwowych i głowy, grypie i przeziębieniu. Tabletki Togal są do nabycia we wszystkich aptekach w opakowaniu po 14 i 42 tabl/

Z procesu Gorgonowej.

Mowa prokuratora i przemówienia obrony.

Kraków. — Pomimo, iż początek rozprawy wyznaczono na godz. 9 rano, już o godz. 8 m. 30 zaczynają się zapelniać miejsca wśród publiczności. Również bardzo szczerne obsadzone są stoły prasowe, jak i miejsca dla przedstawicieli sądownictwa i palestry. O godz. 9 wchodzi na salę trybunał i przewodniczący udziela głosu prokuratorowi dr. Szypule.

Prokurator na wstępie, w ogólnych zarzaskach, odwarza obraz zbrodni, podkreśla jej barbarzyństwo, wspomina o widmie śmierci, jakie się stale nad nią unosi, a późn jej przedstawia przebieg całej sprawy, noszącej nazwę: „procesu Gorgonowej”, od chwili pierwotnego śledztwa po proces lwowski, aż do procesu krakowskiego, na którym powinno paść już ostatnie słowo w tej sprawie. Prokurator przestrzega przysięgłych przed kierowaniem się przez nich litością i pobłażliwością, bo chociaż zdaje sobie sprawę, że odpowiedzialność na przysięgłych spoczywa ogromna, to jednak sądzi, że tylko poczucie bezwzględnej i surowej sprawiedliwości powinno mieć decydujący wpływ na ich werdykt.

Oskarżyciel podkreśla, że swem przemówieniem pragnie rzucić most, który połączy oskarżenie z ławą przysięgłych, wyraża przekonanie, że obie strony spotykają się pośredku tego mostu w miejscu, gdzie znajduje się słup, na którym widnieje napis: „Sprawiedliwość jest najwyższym nakazem”.

Prokurator rzuca pytanie, kto jest odpowiedzialny za zbrodnię i przystępuje do bardzo wszechstronnej analizy wszystkich możliwych koncepcji, jakie się wyłoniły w związku z morderstwem. Muszą być brane pod uwagę trzy tego podziały: morderstwo rabunkowe, morderstwo z namowy i morderstwo seksualne. Też o morderstwo rabunkowe rzuciła oskarżona, ale teza ta przetrwała bardzo krótko. Też o morderstwo seksualne obalila ekspertyza prof. Olbrychta. Teza o morderstwie z namowy tak samo nie utrzymała się, gdyż nie znaleziono dowodów dla jej podtrzymania.

Przy tym ostatnim punkcie prokurator zatrzymał się nieco dłużej przy osobie świadka Kamńskiego, na którego obrona rzuciła podejrzenie, że on mógł być popełnić morderstwo. Prokurator występuje w obronie tego świadka i protestuje przeciwko tego rodzaju lekkomyślnemu oskarżeniu.

Po przerwie przystępuje prokurator do charakterystyki roli oskarżonej, podkreśla, że jeżeli oskarża Gorgonową o zbrodnię morderstwa na osobie ś. p. Lusi Zambianki, to czyni to nie dlatego, że najbardziej szczegółowe śledztwo i dwie rozprawy sądowe nie dostarczyły nawet najmniejszych poszlak, jakoby tej zbrodni mógł popełnić ktoś inny z domowników, lecz na podstawie faktów, które zdaniem prokuratora nie ulegały najmniejszej wątpliwości, i które ustalono w świetle bezwzględnej krytyki i krzyżowych pytań.

Prokurator charakterystyce role oskarżonej od tego momentu, gdy ją Staś uj-

rzał w holu willi w Brzuchowicach. Tu prokurator rozważa dłużej tak zwany problem Stasia i powołując się na badania ekspertów: psychiatry i psychologa, oraz zeznania tego świadka w sądzie zarówno pod przysięgą, jak i bez przysięgi, charakteryzuje Stasia Zarembe najkorzystniej i twierdzi, że do zeznań jego przysięgaję bezwzględna waga. Przy tej sposobności prokurator przypomina zarzut, stawiany Stasiowi przez obronę, że składał on zeznanie za premedytacją. Staś wówczas się rozplakał. Dalej niemiernie szczegółowo rozważa prokurator rolę najwazniejszych dowodów rzeczowych w procesie jak: dzagan, chusteczka, świeca koszulka seledynowa, nafta. Widzi przytem prokurator wielką sprzeczność w zeznaniach oskarżonej, zwłaszcza jeżeli chodzi o świecę i chusteczkę, a potem przechodzi do dokładnego odtworzenia obrazu samej zbrodni i wypadków, następujących po jej wykryciu.

W ostatni wieczór Gorgonowa nie je kolacji, oddala się na 15 minut i nikt nie wie, co wtedy robi, kładzie się wcześniej spać i czeka, aż sen zmorzy domowników. Gdy to nastąpiło, wstaje, kładzie futro, otwiera drzwi i idzie do pokoju denatki, przechodząc przez pokój Stasia, który, mając silny sen, tego nie słyszy. Po kilkakrotnym uderzeniu dzaganiem, Gorgonowa dokonywa potwornego okaleczenia denatki, następnie otwiera drzwi i okna, by upozorować wejście i wyjście. Pies wyjątkowo tej nocy spał na małej werandce. Zobaczywszy kogoś z domowników, zaczął się łasić.

Gorgonowa, chcąc się go pozbyć, uderza go dzaganiem. Pies skowycze, budzi się Staś, Gorgonowa ma drogę odcietą, wobec czego wybija szybę i dostaje się do swego pokoju. — Staś słyszy wtedy brzęk szyby. Postać Gorgonowej, postać skuloną, widzi Staś i Henryk Zarembe. Ze czasu na to nie było potrzeba wiele, przekonał się w czasie wizji lokalnej w Brzuchowicach, kiedy na wszystko już żyto 32 i pół sek.

O godz. 11 min. 30 na prośbę prokuratora sąd zarządził po raz drugi przerwę, po której prokurator przemawia dalej.

Po przerwie, prokurator przebiega wszystkie momenty poszlakowe, które przemawiają za winą Gorgonowej, uważając, że tworzą one łańcuch, który zwartem kołem otacza oskarżoną, a w tym łańcuchu brak tylko jednego ogniwa, mianowicie schwywania oskarżonej na go-

POGRZEBY

organizuje i na najdogodniejszych warunkach załatwia we własnej wytwórni trumien

FRANCISZEK IWANŃSKI

ul. arutowska 19/23 w podwórzu obok Katedry św. Rodziny.

CENY

Trumna szpialna . . . . . Zł. 7
• zwyczajna dobra 13
• pokielowana 21
• kielowana 32
• dębowa 55

Zamawiającym całkowity pogrzeb w moim Zakładzie udzielam karawanu bezpłatnie.

Najbardziej orzeźwia napój
ANANASOWY!

racym uczynku.
Potem przechodzi prokurator do moty wów zbrodni, której kierowała się oskarżona. Po odrzuceniu koncepcji morderstwa rabunkowego i seksualnego prokurator twierdzi, że nikomu poza Gorgonową nie zależało na śmierci denatki. Ten dział, komu to jest potrzebne. Lusja była przeskodą dla ułożenia się normalnych stosunków między oskarżoną a Zaremą. Czyn popełniła oskarżona w tym momencie, kiedy był czas najwyższy, t. j. przed przeniesieniem się na nowe mieszkanie. W ciągu całego przewodu sądowego nie ujawnił się ani jeden choćby najdrobniejszy szczegół, któryby mógł nasunąć przypuszczenie, że zbrodnię popełnił ktoś inny.
Prokurator twierdzi, że wszystkie momenty, dla których nastąpiła kasacja wyroku sądu lwowskiego, w procesie krakowskim zostały uwzględnione.
Następnie prokurator tłumaczy przysięgłym postawione im pytania i zajmuje się oświadczeniem obrony o możliwości popełnienia morderstwa przez oskarżoną w stanie zamroczenia epileptycznego. Prokurator zaznacza z naciskiem, że ani oskarżona, ani obrona do tej chwili tego momentu nie wysuwały.
W zakończeniu swego przemówienia prokurator wyraża przekonanie, że ława przysięgłych tak wytrawna, jak obecna, nie da się spowodować zdaniem ulicy i, że stanie przed trybunałem swego sumienia bez żadnych uprzedzeń, a trybunał odpowie im, że oskarżona jest winna.
Po przemówieniu prokuratora zostało posiedzenie sądu odcroczone do godz. 2-ej po południu, poczem zabrał głos adwokat Ettinger.
Mec. Ettinger wspomina napierw o pierwszym wyroku śmierci i jego uchyleniu. Rozprawa we Lwowie była prowadzona niewłaściwie dla porządku prawnego w Polsce i trzeba ją było przenieść do Krakowa. Należy tę tragiczną sprawę traktować ze szczególną ostrożnością.
Prokurator przytoczył wiele faktów, ale ani jednego dowodu winy Gorgonowej, na którym mogłoby się oprzeć sumienie sędziowskie, mogąc je zapewnić, że ani dziś, ani jutro, ani nigdy nie wkradnie się do niego wątpliwość.
Prokurator nie mógł odtworzyć wiernego obrazu zbrodni, opierając się na zeznaniach świadków i wątpliwości pozostał do rozstrzygnięcia sędziom przysięgłym.
Najgorszą w sprawie jest zawadność zeznań Stasia. Temu 16-letniemu chłopcu nie można wierzyć. Ocenic jego badania może tylko nauka. Prof. Wachholtz mówi, że chłopiec w wieku pokwitania jest poprostu chory. Nie można więc kierować się uczuciem w ocenie zeznań Stasia, a rozumem.
Prokurator niesłusznie oburza się na sensację. Sza ona na rękę prokuratorowi, gdyż tłum żąda krwi. Sensacja ta urabiała też świadków. Zeznawali oni, opierając się często na tem, co słyszeli lub czytali. To nie byli świadkowie oskarżenia, a obóz walczący przeciwko oskarżonej.
Obrona omawia poszczególne zeznania, a więc Tobiaszówny, która dopiero znacznie później uświadomiła sobie, że Gorgonowa miała powiedzieć: „Boże, Boże, co ja zrobiłam!”
Świadek Pisakiewicz wręcz tryumfująco opowiadał szczegóły, zle świadczące o Gorgonowej. Dr. Csała poprostu nie miał prawa współczuć, że Lusja była zle ubrana. Przecież zgłosił się on do aresztowanego Zaremby po 20 zł., zato, że stwierdził śmierć jego jedynaczki.
Policja też nie zeznaje szczerze, bo jej chodzi o opinię i o karierę. Zeznania swoje przygotowali zgóry, musząc pokryć pełnione w czasie śledztwa błędy.
Zaremba jest niechętnie dla Gorgonowej usposobiony. Znudzila mu się już...
Gdyby ją uniewinniono, byłoby to dla niego nieszczęściem, jak przyznał Stas. Z nazwiskiem Gorgonowej wiąże się dla Zaremby wspomnienie więzienia. Musi

więc dla niej odczuwać niechęć.
Jeśli panowie przysięgli przestaną wierzyć w Stasia, to cały gmach oskarżenia runie.
Tysiące pomyłek sądowych powstało z rzekomego rozpoznania oskarżonych przez świadków. To jest bardzo zawodne. Adw. Ettinger cytuje przytem opinie wybitnych sądowników, twierdzących, że niema takiego rozpoznania, na którym można byłoby się oprzeć.
Opieranie się na zeznaniach Stasia jest niebezpieczne. Prof. Wachholtz omawia wartość zeznań świadków — chłopców w okresie pokwitania. Zaremba, rozpoznany śmiercią córki, był roztrzęsiony i szczegóły, które podaje, nie mogą być również pewne.
Obrona krytykuje ostro uwagi prokuratora o zachowaniu się Gorgonowej. — Jakże nie miała być zdernowana po wykryciu zbrodni? To rzecz zrozumiała. Gdyby zachowała spokój, byłoby to też na rękę prokuratorowi, mówiliby wtedy bowiem, że działała z premedytacją.
Obrona omawia następnie sztuczne gromadzenie dowodów które rozwiewały się w miarę trwania rozprawy. Tak było z różą, która tyle hałasu wywołała.
Potepia też obrona makabryczne badanie przez policję oskarżonej wobec zwłok zamordowanej. To są średnio-wieczne metody badania. Jeden badał, a drugi obserwował, jak się ta kobieta zachowywała. Było tysiące powodów, dla których widok zamordowanej musiał nią wstrząsnąć.
— Znam dobrze prokuratorę — mówi obrońca — i zasady w niej panujące. Z zachowania się oskarżonego nie robi się dowodu, jeśli się ma lepsze.
Zarzuca się też Gorgonowej, że zdradzała Zaremę. Ale czy z tego wynika, że zabiła? Chodzi tylko prokuratorowi o wytworzenie atmosfery niechęci, w której łatwiej uwierzyć w każdy zarzut. W tym też celu sprowadził prokurator 2-ch amantów: Czajkowskiego i Apja. Czyż to zdrada umówienie się na łody w południe? A Apel chyba dlatego jest amantem, że nie zachowuje tych form towarzyskich, co prokurator.
Przytem przewodniczący, kiedy była mowa o zdradach Zaremby, powydziął; albo mu to nie wolno. Jeśli wolno Zarembe, to i jej wolno!
Adw. Ettinger zakończył swe 2 i pół godzinne przemówienie słowami:
— Panowie przysięgli wolno się mylić w miłosierdziu, nigdy w potępieniu!
Po przemówieniu mec. Ettingera przewodniczący zarządził przerwę do godz. 7-ej wiecz.
Po przerwie zabrał głos adw. Woźniakowski.
Obrona Woźniakowski, który rozpoczął swe przemówienie o godz. 7-ej m. 30 wiecz., mówił m. m.: Pan prokurator użył słów, że żelazny łańcuch logicznych posłań, wykazujących ponad wszelką wątpliwość winę oskarżonej, ma brak tylko jednego ogniwa do kompletu, mianowicie że oskarżonej na gorącym uczynku nie schwytano. Te słowa niech panowie zapamiętają, bo one w sprawie całej powinny mieć znaczenie decydujące.
W dalszym ciągu obrońca nawiązuje do słów prokuratora o głosach ulicy i hydrze beżmyślności, orgii szukania dreszczyków sensacji i twierdzi, że te głosy ulicy karmią dziś tłumy. Przez 30 kilkadni na tej sali odbywa się rozprawa, która powinna budzić litość dla osoby oskarżonej.
Mówca przestrzega, aby w wymiarze sprawiedliwości nie popełniono najstraszniejszego błędów, jakim być może zasadnie nie człowieka niewinnego.
Następnie obrońca przechodzi do omawiania krytycznego dnia 30 grudnia 1931 roku. O godz. 10 m. 30 wiecz. adw. Woźniakowski zakończył wczoraj swe przemówienie prośbą pod adresem przysięgłych o uniewinnienie oskarżonej.
Wyrok spodziewany jest dziś wieczorem.

PARLAMENT CZESKI ZATWIERDZIŁ POLITYKĘ DRA BENESZA.

Praga — Po 3-dniowych debatach parlamentu czeskiego wypowiedział się olbrzymią większością głosów przedstawicielei zarówno stronnictw rządowych jak i opozycyjnych za ostatnim ekspozycją min. spraw zagranicznych Benesza.

KOBIETY GDANSKIE POBYŁY HITLEROWCÓW.

Gdańsk. — Mimo ogromnego wzrostu ruchu hitlerowskiego w Gdańsku, istnieją jeszcze jednak liczne warstwy ludności, które do tego ruchu odnoszą się wżecz

wrogo.
Wczoraj zaszedł wypadek, ilustrujący w sposób wymowny ten stan rzeczy. Kilku młodych hitlerowców obrzucało obelgami członków partij lewicowych, udających się na zebranie związku lewicowego. Żony żelaznych postawowały same wymierzyły sobie sprawiedliwość, dopadły hitlerowców i pobili ich w sposób dotkliwy, tak, że ci musieli w ostateczności uciec się pod opiekę policji.

ZARZĄDZENIA PRZECIWO DEMONSTRACJOM 1-go MAJA.

Wiedeń. — Wydano szereg zarządzeń, mających na celu uniemożliwienie w dn. 1 maja pochodów demonstracyjnych na Ringstrasse. W tym celu dojdzie do Ringstrasse zamknięte będzie przez oddziały policyjne i wojskowe. Policja ma wydać do ludności m. Wiednia odezwę, aby w dniu 1 maja unikała śródmieścia i głównych arterij komunikacyjnych. Ostrzeżenie to tyczy się przedewszystkiem kobiet i dzieci. Komunikat policyjny donosi, że wczoraj aresztowano 62 komunistów, między nimi kilku cudzoziemców otrzymano bowiem informacje, że komuniści zamierzają w dn. 1 maja stawiać policji i wojsku zbrojny opór i przeszkadzać siłą ruchowi tramwajowemu.

1450 tysięcy

liczy nielegalna armia niemiecka.

Paryż. — Depesze korespondentów francuskich z Genewy potwierdzają decyzję Stanów Zjednoczonych sprzeciwiania się dalszemu zbrojeniu Niemiec.

Delegacja amerykańska na konferencję rozbrojeniową otrzymała kategorię polecenie w tym kierunku od prez. Roosevelta.

Koła polityczne Francji podkreślają jednakowoż, że zarówno Ameryka, jak i Anglia nie liczą się z istnieniem drugiej nielegalnej armii niemieckiej. Ta druga armia szkoli obecnie zupełnie jawnie swe oddziały i składa się z oddziałów SS, i S. Hitlera, z Stahlhelmu i innych bojówek i liczy według sensacyjnej depeszy berlińskiego korespondenta „Journalu” 1,450 tysięcy ludzi.

LOTNICZY ANGIELSCY UWIEJĘZI W ŚNIEGU U STOP MONT-EVERASTU

London — Z Kalkuty donoszą, że ekspedycja angielska, która dokonała dwukrotnego lotu nad szczytem Mont Everest została z powodu obfitych opadów śniegów uwięziona w swem obozowisku w dołku Rongbuk. Wszelkie połączenia z Dołką są przerwane.

WYBUCH BOMBY W BUDCE TELEFONICZNEJ W BUDAPEŚCIE.

Budapeszt. — Na peryferiach miasta eksplodowała wczoraj o północy bomba, podłożona w publicznej budce telefonicznej, która została doszczętnie zniszczona.

Śledztwo nie wykazało jeszcze przyczyn eksplozji, ani też nie doprowadziło do ujęcia sprawcy.

W związku z tem przypomnieć należy, że w ub. roku 1 maja nastąpiła podobna eksplozja w budce telefonicznej na korso nad Dunajem, przyczem znaczna ilość osób poniosła ciężkie rany.

PRZED WYBÓREM PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ.

Warszawa. — Urzędowy „Monitor Polski” ogłosił zarządzenie P. Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwolnienia Zgromadzenia Narodowego.

Prezycja Klubów: narodowego, ludowego, Ch. D. i N. P. R. zwołały posiedzenia plenarne na dzień 1-szy maja, celem ustalenia taktyki w wyborze nowego Prezydenta Rzeczypospolitej. Znaczące należy, że w łonie klubów istnieje tendencja do uzgodnienia taktyki całej opozycji.

PRZYGOTOWANIA DO ZGROMADZENIA NARODOWEGO.

Warszawa. — W gmachu Sejmu rozpoczęto przygotowania techniczne do zwołanego na dzień 8-go maja Zgromadzenia Narodowego. Ustalono w którym punkcie ma stać urna wyborcza i obliczono ilość miejsc w nowej sali sejmowej. Okazało się, że mimo dużych rozmiarów sali ilość ta wystarcza tylko dla posłów, dla senatorów miejsca niema. Wobec tego dostawia się szereg krzesel w przejściach.

PODROŻ P. MIEDZYSKIEGO DO MOSKWY.

Warszawa. — B. minister poseł Miedziński, gen. referent budżetu, udaje się w dniu 29 b. m. do Moskwy na kilkudniowy pobyt.

DYMISJA PREZYDENTA M. LWOWA.
Lwów. — W piątek w godzinach południowych wojewoda lwowski Belina Prząd

UWAGA! Na ogólne żądanie publiczności pobyt przedłużony bez krwawo operacji i bez bólu.

Zlecenia pp. lekarzy ściśle wykonuje się

Matki! ratujcie swoje dzieci. Wszędzie gdzie bywałe chłystki było zapóźno. Zaniebawanie jest groźne, może spowodować nawet śmiertelność. Dla chłystek na ratunek specjalne pasy francuskie, na skrzyżowaniu kręgosłupa i pochyle się trzymanie gorsety ortopedycznej.

Dla amputowanych sztuczne nogi, na pasku stopy wkładki. Ze względu na dalszy kryzys, w tym czasie zniżone. Zakład czynny oddzielenie tak również: medycyna, fizjoterapia, rehabilitacja, w tym czasie zniżone.

HOTEL KALISKI. Przyjm. Specj. Dyr. Bapanort.

Prosimy o zwiedzenie naszej wystawy, która znajduje się przy ul. Aleja 24 w sklepie n. Ortowskiego (apteka).

owski przyjął na audyencji prezydenta miasta Drojanowskiego. W wyniku rozmowy prez. Drojanowski podał się do dysmisji, motywując ten krok rozłamem w łonie klubu gospodarczego Rady miejskiej.

W WARSZAWIE DOLAR NIECZO SILNIEJSZY — FUNT SŁABSZY.

Warszawa. — Wczoraj w godzinach porannych kurs wolaru gotówkowego w obrotach prywatnych kształtował się na poziomie 8,12, Bank Polski płacił za dolara 8,05, przed giełdą w brotach między bankowych płacono za dolar gotówkowy 8,12, 8,13.

Natomiast Londyn był słabszy o 22 gr., zawierano transakcje na poziomie 30,38, wreszcie obroty marką niemiecką dokonywane były po kursie 205, 205,50.

POTWORNE ZAMORDOWANIE OGRABIONYCH WIESIANKÓW.

Łódź. — Wieś Kuliszki w powiecie kołomyjskim była terenem potwornej zbrodni. Wsław Kutkowskich. Uchodzący oni za ludzi bardzo zamożnych. Rano, kiedy sąsiedzi zapukali do drzwi i nikt nie otworzył, zajrzeli przez okno.

W pokoju zauważyli na podłodze kałużę krwi, która ciekła z olbrzymiego kufr. Gdy kufer otworzono, oczom obecnych przedstawił się straszny widok. Mia onowie „w kufrze” znalezione zwłoki pościartowane obydwu Kutkowskich.

NIEUDAŁY ZAMACH BOJÓWKI UKRAIŃSKIEJ NA KOMISARZA POLICJI WE LWOWIE.

Lwów. — W piątek ubiegły o godzinie 18.30 postawiła na nogi władze bezpieczeństwa we Lwowie alarmująca wiadomość o usiłowanym zamachu morderczym na kierownika sekcji ukraińskiej, brigady dla spraw politycznych wydziału śledczego aspiranta Ciesielczuka, następcy zamordowanego w roku ubiegłym komisarza Czechowskiego.

Aspirant Ciesielczuk został zwabiony przez bojówkę ukraińską złożoną z czterech osób za rogatką janowską pod pozorem udzielenia mu ważnych informacji.

Gdy Ciesielczuk zjawił się na miejscu w towarzystwie dwóch wywiadowców policji politycznej, jeden z członków bojówki strzelił doń z rewolweru lecz chybił. Wówczas aspirant Ciesielczuk dobył rewolweru i celnym strzałem ugodził na pastnika zabijając go na miejscu.

Na miejsce wypadku wyjechał natychmiast przedstawiciel władz, którzy prowadzą dochodzenie.

Straszny epilog treningu motocyklowego.

Bydgoszcz. — Wstrząsająca katastrofa wydarzyła się wczoraj o godz. 8 wieczorem przy ul. Kujawskiej na zakręcie w pobliżu szosy nowocławskiej.

Zderzyli się dwa motocykle w pełnym pedzie, rozbijając się na drobne kawałki, przyczem eksplodował zbiornik benzynowy w jednym z nich. Rolnik z Osowej Góry, 26-letni Jan Dobrogoszcz ponosił śmierć na miejscu. Drugi kierowca 23-letni grafik Leon Zakrzewski, syn właściciela piekarni a znany wyścigowiec, zmasakrowany w straszliwy sposób, zmarł w szpitalu, nie odzyskawszy przytomności. Z życiem uszedł tylko Franciszek Dobrogoszcz, który znajdował się na tylnym siedzeniu za swoim bratem. Odniósł on tylko lekkie obrażenia. Winę nieszczęśliwego wypadku pono-

Ważne dla Panów
Przemysłowców, Kupców i Rzemieślników
Odwołania w sprawach podatku obrotowego red. p. f. chow
Najstarsze Biuro Podat. tłumaczeń i przepisywania na maszynie
Franciszka FRANCUZA, Czysta 47, tel. 49.

Kino "OAZA" ul. Dąbrowskiego 16.
 Dział Najnowszy Film Polski Dział
 Wielka Epopea Historyczna p. t.
KSIĘŻNA ŁOWIKA
 Dramat z czasów powstania listopadowego
 Il-gi program
 KEN MAYNARD w swym
 najsłynniejszym filmie **POSTRACH GÓR**
 Szeregów w oficerach.

si Zakrzewski, który na drodze publicznej urządził trening przed zbliżającym się wyścigiem motocyklowym i rozwinął na zakręcie szybkość 120 km. na godzinę. **SZCZESLIWE OCALENIE ZE ZDERZENIA SAMOCHODU Z POCIĄGIEM.**

Poznań. — Na przejeździe kolejowym pod Nakłem wydarzyła się katastrofa samochodowa.

Samochód znajdował się w drodze z Gdyni do Poznania i na zakręcie kolejowym wpadł pod pociąg towarowy. Loko motywa uderzyła w samochód i doszczętnie go rozbiła.

Pasażer, znajdujący się w samochodzie widząc grożące niebezpieczeństwo, wyskoczył w porę, a szofer dziwnym trafem ocalał.

ZAJŚCIA ANTYZYDOWSKIE W POW. SOKALSKIM.

Lwów. — Na terenie powiatu sokalskiego, w miejscowości Spasób, doszło do zajść antyżydowskich, wywołanych przez członków O. U. N. (Obiednanie Ukraińskich Nacjonalistów), którzy w liczbie 10 zdemolowali okna, szklid i ganek u kupca Markusa Gleinsteina. Posterukowy policji państwowej, patrolujący w tej okolicy interwenjował natychmiast. Jeden

z napastników, który stawiał opór, został ranny.

Tej samej nocy wybito i zdemolowano okna w sklepie Majera Safta w Łuczcach, Chaima Zylbera w Perwiatyczach, Salomona Zylbera w Królikowcach, oraz Waldmana i Fischę w Horbkwicie. W związku z temi zajściami władze policyjne weszły dochodzenia, które doproważyły do ujęcia wszystkich 10 sprawców wraz z dowodami rzeczowymi. Na ulotkach O. U. N. skonfiskowanych przez policję, widnieje znak swastyki hitlerowskiej.

Przez aresztowanie sprawców, zajścia zostały zlikwidowane. Władze bezpieczeństwa interwenjowały natychmiast, kładąc kres dalszym zajściom.

NIE WIESZ...

Nie wiesz, kto z każdą u ciebie jest wiosną. Kto róż okłamał wronnym z tobą gada... Z czyich ócz w ciszę szęstała, bezgłośnie Rozmarzeń bije miesięczna kaskada — Kto strząta złotą twoje czujne straża Razi i głowy ich kłoni na miecze... Kto w groźne łśnienie się tarz korytarze Szaleństw tęsknotę rubnową wlecz...

Nie wiesz, że moje dłoń, moje własnie Na twe bezsenne padały zrenice — Mienią się czasem, co wytęcza bańnie.

Szcześciem na zółkłych ksiąg kładą stronic... Nie wiesz, że k'tobie z każdą schodzę wiosną Po srebrnym sznurze gwiazd w ciszę bezgłośnie. Bronisława Grajnerów w.n.a.

Przy cierpieniach nerek, chorobach moczowych, pecherza moczowego i dolnego odcinka kręgosłupa, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” łagodzi i usuwa szybko gwałtowne bólesci przy wypróżnianiu. Zalecana przez lekarzy.

Jako mały upominek
 rozdaje fabryka Kollontay'a swym konsumentom bezpłatnie najnowszy wykwintny środek do pielęgnowania włosów. Kupując kilogram mydła „Kollontay's pralka”, otrzymasz Szanowna Pani w każdym sklepie bezpłatnie paczkę Shempunalu Kollontay'a wartości 40 groszy. Przy kupnie tylko 1/2 lub 1/4 kg., zechce Szanowna Pani zażądać odpowiedzi ni bon. Kollontay's Shempunal czyni włosy pięknym, puszystym i wionym. Z Shempunalem będzie Szanowna Pani tak samo zadowolona, jak z znanego ze swej dobroci mydła „Kollontay z pralką”, którego jakoś przewyższa znacznie jego cenę.

Mydło **Kollontay**
 z pralką jest lepsze....

234

Bezpłatnie! Originalna paczka Shempunalu Kollontay'a (wartości 40 gr.) do 1 kg mydła Kollontay'a

KRONIKA

Niedziela 30 Kwietnia
 Dziś — Katarzyny pn.
 Jutro — Filipa i Jakuba ap.
 Wschód słońca o godz. 4:21
 Zachód — 19:03
 Kalendarzyk historyczny:
 Urodzenie Kazimierza Wielkiego w 1310 roku.

— **Majowe nabożeństwa.** Najpiękniejszy z miesięcy, maj, który rozwesela i cieszy swą zieleniścią, poświęcony jest czej Najsw. Marij Panny. Szczególnie dużo uroku i poezji chowa w sobie to nabożeństwo w Polsce, gdzie lud Najsw. Marije Panny zowie Królową Korony Polskiej. Przez cały ten miesiąc po kościołach przy ołtarzu, na którym widnieje postać Niepokalanej, przystrojonym w zieleń i polne kwiaty, oraz przy figurkach przydrożnych skupiają się rzesze wiernych. oczcąc Pannę Najsw. w litanii Ło. retańskieij. Chóralnie wznosi się pod sklepienie świątyni gorąca prosba antyfony „Pod Twoją obronę”, oraz wzbija się w błękit majowego nieba przepiękna pieśń „Chwalcie jąki umajone...”

Nabożeństwo to, które rozpoczyna się w ten poniedziałek, zwane majowym, odprawiane jest codziennie nad wieczorem, lub we wczesnych godzinach porannych, odbywać się zaś będzie we wszystkich kościołach miejscowych.

— **Z kościoła Im. Marij Panny.** Od dn. 1 maja w kościele Im. Marij Panny odprawiane będą majowe nabożeństwa codziennie o godz. 6 i pół po poł. przez cały miesiąc.

— **Zebrańie i „święcone jalko” w S. M. P. Z. na Rakowie.** Dziś, w niedzielę, o godz. 5-ej po poł. odbędzie się ogólne zebranie S. M. P. z. na Rakowie, na którym poza zwykłym porządkiem odbędzie się również dzielenie „święconem jalkiem”.

— **Zebrańie Sekcji bezrobotnych prac. umysłowych.** Dziś, w sobotę, o godz. 16-ej w lokalu Zw. Zaw. „Praca” (Mała 23) odbędzie się zebranie członków Sekcji bezrob. pracow. umysłowych. Sprawy b. ważne.

— **Walne zgromadzenie czestochowskiej Straży Ogniowej.** Dziś, w niedzielę, o godz. 10-ej rano w sali własnej odbędzie się walne zgromadzenie czestochowskiej Straży Ogniowej.

— **Koncert orkiestr wojskowych.** Dziś, w niedzielę, od godz. 15-ej w parku Staszycy odbędzie się koncert orkiestr wojskowych 27 p. p. i 7 p. a. l., z których dochód przeznaczony zostanie na odzież dla najbardziej potrzebujących dzieci miasta Czestochowa.

— **Zebrańie nauczycielskiego Koła L. O. P. P.** Walne zebranie członków Koła L. O. P. P. Nauczycieli Szkół Średnich Zawodowych i Powszechnych w sprawie X. Tygodnia lotniczego odbędzie

się dn. 1 maja b. r. o godz. 19-ej, w pierwszym, o godz. zaś 19.30 w drugim terminie, w sali Państw. Gimn. im. H. Sienkiewicza.

— **Z Państw. Szkoły Zawod. Żeńskiej.** Dn. 21 i 22 kwietnia b. r. odbył się w Państw. Szkole Zawod. Żeńskiej kurs obrony przeciwgazowej dla członków Komitetu Rodzicielskiego.

— **Referat o nowym kodeksie postępowania cywilnego.** Dziś, w niedzielę, o godz. 15-ej w sali Okr. Tow. Rzem. (Aleja 9) mecenasa A. Bogobowicz wygłosi referat na temat: „Nowy kodeks postępowania cywilnego w praktyce” (w postępowaniu przed sądami według prawa obowiązującego od 1 stycznia r. b.).

Strajk w Papierni zakończony

Trwający od szeregu dni w miejscowej Papierni strajk robotniczy, o który w ostatnich dniach miał przebieg dramatyczny, gdyż robotnicy zastosowali głódowkę, narazicie został zlikwidowany.

Przez cały czas strajku władze admnistracyjne oraz miejscowy Inspektorat Pracy używały wszelkich wysiłków, aby nakłonić obie strony do kompromisu i zakończyć ten zewszeczmiar. Wskazywano w dzisiejszych ciężkich czasach zarządk, pod czas którego 200 prawie robotników nie opuszczają fabryki, głodując.

Cały szereg przeprowadzonych konferencji nie doprowadził jednak narazie do pożądanego kompromisu. Porozumienie osiągnięto dopiero po piątkowej konferencji w godzinach popołudniowych.

Dyrekcja fabryki zgodziła się na przeciąg 3 miesięcy pozostawić w mocy dotychczasowe warunki pracy. Co dotyczy losów owych czterech robotników, których zamierzona redukcja stała się punktem wyjścia zaręgu, to chociaż sprawa narazie nie została ostatecznie rozstrzygnięta, niemniej istnieje wszelkie prawo podobieństwo, że ludzie ci nie zostaną pozbawieni pracy.

Robotnicy wieczorem opuścili gmach

fabryczny. Uruchomienie zaś fabryki nastąpi w poniedziałek.

— **Rejestracja kwater.** W związku z rozpoczynającym się sezonem ruchu turystycznego do Czestochowy, miejscowy Oddział P. T. K. przy współudziale Harcerskiego Koła Krajoznawczego przeprowadza w dniach od 1 do 5 maja b. r. w godz. od 11-ej do 12-ej w lokalu Szkoły powoz. przy ul. Al. Kosciuszki nr. 10 rejestrację kwater w okolicach podjasnogórskich i w centrum miasta. Osoby, które mają wolne kwatery, nadające się dla turystów, winny we własnym interesie je zarejestrować, gdyż jedynie w tym wypadku, po przeprowadzeniu odpowiedniej inspekcji, będą tam kierowani turyści przez Biuro Turystyczne.

— **Zniżki kolejowe do Warszawy.** Na skutek starań Zarządu Powiatowego Związku Strzeleckiego udało się uzyskać dla czestochowian, pragnących zwiedzić Warszawę, zniżkę kolejową. Związek Strzelecki w lokalu własnym przy ul. Piłsudskiego 19 od 1 maja godz. 9 rano wydaje zniżkowe bilety na przejazd w obie strony w cenie 10 zł. 50 groszy (pociąg pośpieszny, wszystkie miejsca numerowane). Pociąg wyruszy z Czestochowy w dn. 2 maja, godzina odjazdu wyznaczona zostanie później.

— **Nowy przystanek kolejowy Kuleje.** Dyrekcja okr. kolei państw. otwiera z dniem 1 maja br. na linii Ostrów Wlkp.—Herby Nowe przystanek osobowy Kuleje między stacjami Herby Nowe — Panki. Na przystanku Kuleje zatrzymywać się będą pociągi osobowe o godz.: 1.14, 8.03, 8.34, 15.27, 15.48, 21.45. Odprawa podróżnych na wym. przystanku będzie się odbywać za opłatą w pociągu, odprawa ładunku za opłatą na stacji przeznaczenia.

Strasziłwa statystyka odżywiania dzieci wiejskich.

Komisja dożywiania dzieci w Myślenicach na Śląsku przeprowadziła badania dzieci na terenie całego powiatu, zamieszkałego wyłącznie przez ludność rolniczą. Pewnego dnia zbadano wszystkie dzieci, znajdujące się w szkołach powszechnych w liczbie 15.000.

Badania w zakresie odżywiania dzieci przyniosły materiał, ilustrujący strasli-

wą nędzę wśród ludności wiejskiej. Okazało się, że na 15.000 dzieci 2.219 nie jadło w ciągu tygodnia ani razu chleba, 3.514 nie jadło ani razu mleka, 6.530 — cukru, 4.068 — tłuszczu. Mięsa nie jadło w ciągu tygodnia 9.739 dzieci na ogólną liczbę 15.000, jąc zaś 11.427 dzieci.

— **Tani tydzień książki.** Jak w latach ubiegłych, tak i w roku bieżącym odbywa się we wszystkich księgarniach w Polsce w dniach od 27 b. m. do 10 maja „Tani tydzień książki”. Obniżka od cen katalogowych wynosi od 30 do 90 proc., wobec czego już za kilkanaście groszy można nabyć cenne i wartościowe dzieła. Po dniu 10 maja będą obowiązywały z powrotem pełne ceny katalogowe. — Książki po cenach obniżonych można również zamawiać pocztą, przyczem zostaną wykonane te zamówienia zamiejscowe, które wpłyną do dnia 14 maja.

— **„Debata pomorska” na falach polskiego radja.** Jak już donosiliśmy obszernie w czwartkowym numerze nasze go pisma, dziś, w niedzielę, o godz. 19 m. 20 wszystkie rozgłośnie Polskiego Radja nadawać będą niezwykle ciekawą audycję, poświęconą całkowicie debatom w sprawach polskich w angielskiej łzbie Omin w dniu 13 b. m.

Jest to oryginalny reportaż z angielskiego stenogramu przetłumaczonego na język polski. W rolach parlamentarystów angielskich wystąpią wybitni artyści scen polskich.

Aktualnie i ciekawie to słuchowisko, które trwać będzie 35 min., zasługuje na szczególną uwagę polskiego społeczeństwa.

— **Zawody marszowe w maskach przez cłwagowych w Czestochowie.** Komitet Powiatowy L. O. P. P. podaje do wiadomości, że w ciągu „X Tygodnia” LOPP. między 14 a 21 maja b. r. odbędzie się zawody marszowe w maskach przeciwgazowych.

Komitet Powiatowy zwraca się do wszystkich organizacji z prośbą o zgłoszenie drużyn w składzie 6-ciu osób do powyższych zawodów. Do zawodów mogą stawać również drużyny kobiece. Szczegółowych informacji dotyczących zawodów udziela Sekretariat L. O. P. P. Aleja 26.

— **Pobór do wojska rozpoczyna się u nas 2 maja.** Od dn. 2 maja r. b. urzędować będzie w Czestochowie przy ul. Kilińskiego nr. 13 Komisja Poborowa, która dokona poboru do wojska mężczyzn, urodzonych w r. 1912 z całego pow. czestochowskiego i m. Czestochowy. Do poboru stawić się też mają mężczyźni, urodzeni w latach 1910 i 1911, a uznani przy poborze głównym w roku ub. za czasowo niezdolnych do służby wojskowej.

W pierwszym dniu urzędowania, t. j. we wtorek 2 maja stawić się muszą przed Komisją Poborową w Czestochowie poborowi r. 1912 z gm. Dźbów, których na-

ZAWIADOMIENIE
 Zawiadamiamy niniejszem, iż z dniem 1-go maja powierzyliśmy znanej firmie
Jerzy Cholewicki i S-ka
 II-ga Aleja Nr. 23,
 sprzedaż komisową naszych wyrobów, a mianowicie: pochoch i skarpetek, damskich, męskich i dziecięcych. **Obowiązują ceny fabryczne.**
 FABRYKA POŃCZOCH
ALBERT REISER i S-ka
 CZĘSTOCHOWA.

PODZIĘKOWANIE.

Dyrekcji huty „Częstochowa“ z panem Dyrektorem na czele, wszystkim współpracownikom odd. Mechanicznemu, a w szczególności: p. p. Polackowi i Sitkowskiemu, orkiestrze huty, Patronowi kl. 6 - b, Gimn. im. H. Sienkiewicza p. p. prof. Sabkowi i Lewandowskiemu, wszystkim uczniom kl. 6-6, oraz tym wszystkim, którzy oddali ostatnią postugę drogi nam zwołom s. r. p.

WACŁAWA PATRZYKA

staropolskie „Bóg zapłać“ składa z głębi żółotylich serc

RODZINA.

związka rozpoczynają się na litery od A do Ko.

— **Z teatru Kameralnego.** W sobotę premiera interesującej sztuki węgierskiej autora L. Zilahy „Pokój nr. 17 na III p.“. Początek o godz. 8 min. 30.

W niedzielę o 3 min. 30 i o 5 min. 45 komedio groteska Winawera „Smaczny chleb kłamstwa“. Wczorom o godz. 9 po raz drugi: „Pokój nr. 17 na III p.“.

— **Poduszka — kompres „Zdrowie“.** Prosimy jesteśmy o zwrócenie uwagi osób zainteresowanych na nader praktyczny wynalazek, jakim jest t. zw. poduszka — kompres „Zdrowie“, polecana przez lekarzy przy cierpieniach żołądka, jelit, kamieni żółciowych, reumatyzmie, bólu zębów i t. p. Poduszka — kompres, kładziony zaledwie kilka złotych, używana jest bez prądu i gorącej wody. Bez płatne demonstracje użyteczności poduszki — kompresu odbywają się codziennie od godz. 15 — 17 u p. J. Ulińskiego, ul. Ogrodowa 51.

— **Spadek bezrobotna o 5.318 osób w ciągu tygodnia.** Według ostatnich danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy, liczba bezrobotnych, zarejestrowanych na terenie całej Polski w dn. 22 b. m., wynosiła ogółem 263.060 osób, t. j. o 5.318 osób mniej, niż w tygodniu poprzednim.

Liczba bezrobotnych w Warszawie (wraz z okragiem) wynosiła 27.734 osób, wykazując spadek o 759 osób w ciągu tygodnia. Liczba bezrobotnych w Łodzi zmniejszyła się o 3.048 osób w ciągu tygodnia i wynosiła w dn. 22 b. m. 22.395 osób. Liczba bezrobotnych na Śląsku wynosiła 83.750 osób, t. j. o 726 osób mniej, niż w tygodniu poprzednim.

Wznowienie emigracji do Espirito Santo.

Jak informuje Syndykat Emigracyjny, wznowiony został ruch osadniczy na kolonję polską „Agua Branca“ (Orzeł Biały) w stanie Espirito Santo w Brazylii. Najbliższy transport osadników do Espirito Santo wyruszy z Warszawy w pierwszej połowie lipca. W związku z tem wszystkie placówki Syndykatu Emigracyjnego rozpoczęły już rejestrację osadników.

Zadatek na 25-cio hektarową działkę ziemi obniżony został do 500 zł. Ponadto rodzina osadnika posiadać musi sumę 350 zł. na wyżywienie podczas pierwszych miesięcy pobytu na kolonii. Obniżone zostały również dość znacznie ceny kart okrętowych. Dla osoby powyżej 10-ciu lat cena karty okrętowej obniżona została ze zł. 950 do zł. 667,50; dzieci od lat 5 do 10 placą połowę ceny, dzieci do lat 5 — czwartą część ceny.

Z Sądii Okręgowych.

Epilog krwawej obławy na kłusowników. W ub. czwartek Sąd Okręgowy pod przewodnictwem sędziego Terpiłowskiego przez cały dzień rozpoznawał sprawę 9 mieszkańców wsi Mokra (gm. Miedźno), oskarżonych o to, że w grudniu ub. roku zaskoczeni przez obławę na kłusownictwie stawili zacięty opór i gęsto strzelając z karabinów, usiłowali pozabijać gościa posterunkowego Sekiewicza i kilku gajowych.

Sąd skazał braci Piotra i Franciszka Po

LOS do I klasy Loterii Państwowej do nabycia w Kantorze Wymiany i Loterii
J. WEKSLER
I Aleja 6, tel. 155.
Największa wygrana:
2 MILJONY ZŁOTYCH
69.000 wygranych na ogólną sumę 24.000.000 złotych
Cena 1/4 10 zł. 1/2 20 zł. cały los 40 zł. Cena

pedów na karę po 6 lat więzienia, Józefa Maklesa na 2 lata, pozostałych zaś uniewinnił.

W tych dniach również i Starostwo powiatowe ukarało kilkadziesiąt osób za uprawianie kłusownictwa i niedozwolone posiadanie broni m. in. ukarani zostali: Władysław Żebik, wieś Zarebice gm. Olaszyn grzywną 300 zł. z zamianą na 30 dni aresztu za nielegalne posiadanie broni oraz grzywną zł. 300 lub 21 dni aresztu oraz na 14 dni bezwzględnie aresztu za kłusownictwo; Józef Sołtyśiak, wieś Grodzisko, gm. Kamyk skazany został na zapłacenie 300 zł. z zamianą na 30 dni aresztu za nielegalne posiadanie broni.

Surowe te wymiary kar winne być przez strofą dla uprawiających niecyber proceder kłusownictwa, ogółającego się i tak już mocno przerzedzony w kraju zwierzożółst.

— **Wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie o zdemolowanie lokalu P. P. S.** W ub. piątek Sąd Apelacyjny w Warszawie pod przewodnictwem sędziego Kulikowskiego po wysłuchaniu przemówień prokuratora Świerczyńskiego i mec. Dreszera złądził wszystkim oskarżonym o zdemolowanie lokalu PPS. w Częstochowie kary do 6 i poniżej miesięcy i na mocy amnestji kary te darował.

— **Próbny alarm policji.** W ub. piątek około godz. 7 wczorom w mieście zauważono gorączkowy ruch policji, zdążającej ze wszystkich stron i wszelkimi środkami lokomocji w helmach i z karabinami w kierunku Powiatowej Komendy Policji.

Jak się okazało, był to próbny alarm, zarządzony przez wojewódzkiego komendanta P. P. Grabowskiego. Miejsce zbiórki było wyznaczone na placu koło komendy. Jak nas informują próbny ten alarm wykazał doskonałą sprawność naszej policji.

— **Noce dyżury aptek.** W nocy z dnia 29 na 30 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Szostakiewicza — Nowy Rynek Nr. 6, p. Bujakowskiego — Aleja Wolności 37.

W nocy z dnia 30 na 1 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Kozerskiego — Ilga Aleja Nr. 26, oraz apteka na Ostatnim Grószu.

— **„Szpicbródka“ w więzieniu piotrkowskim.** Słynny kasiarz „Szpicbródka“ Cichocki, znany z głośnej sprawy sądowej o zamach na Bank Polski w Częstochowie — i odsiadujący swą karę w więzieniu Mokotowskim w stolicy, został w ostatnich dniach przetransportowany do więzienia piotrkowskiego.

„Szpicbródka“ Cichocki pełni w więzieniu skromną funkcję golarza.

Sprytni oszuści

kórzy „powielił“ dolary.
Władze bezpieczeństwa aresztowały wczoraj w Częstochowie dwóch sprytnych oszustów, a to b. fryzjera z Katowic Józefa Lehmana oraz Adolfa Blauweissa z Częstochowy.

Lehman i Blauweiss skonstruowali rzekomo maszynkę do kopjowania dolarów i wyjechał z nią do Krakowa. Za pośrednictwem znajomego, niejakiego Czoka, za warł oszuści znajomość z kupcową Friesową w Dukli, której wytłumaczyli, że są w stanie kopjować prawdziwe dolary. Naiwna Friesowa przyjechała z Dukli do Krakowa, przywoząc ze sobą 2.000 dolarów i w jednym z hotelików krakowskich odbyła się próba. Kopjowano najpierw banknoty 20-złotowe. Oszuści włożyli do prasy prawdziwy banknot 20-złotowy a następnie podłożyli drugi taki sam banknot prawdziwy. Kopjowanie udało się oczywiście znakomicie. Naiwna Friesowa wręczyła oszustom 2.000 dolarów. Rozpoczęło się następnie próbnie kopjowanie dolarów. W czasie próby oszuści zabrali 2.000 dolarów a Friesową zostawili w hoteliku wraz z maszynką i białymi papierkami.

W międzyczasie zjawił się brat Friesowej, który również przywiózł z Dukli kilka tysięcy dolarów. Sprawa się wykryła. Policja rozpoczęła dochodzenia i oszustów aresztowała w Częstochowie. Znalezione na razie przy nich 150 zł., resztę pieniędzy gdzieś ukryli.

— **Czego już nie kradną.** Od Września ka Stanisława (baraki miejskie) odebrano dwie antaby, które Wrześniak odkreślił od wagonu kolejowego i skradł.

— **Za zakłócenie spokoju.** Spisano doniesienie za zakłócenie spokoju publicznego na: Tenenbaum Zysmana (P. Marji 1), Gradonia Józefa (Narutowicza 4), Ignatowskiego Zenona (Kilińskiego 14), Zala-

Żarki-Blok--Letnisko

między Porajem, a Myszkowem, las, płasek i woda; połączenie kolejowe b. dogodne; od 15-go maja będzie prowadzony pod staranną opieką w Willi „Zofjówka“ pensjonat dla dzieci i młodzieży. Wiadomość na miejscu.

sa Stanisława (Zabia 8), Poradę Janinę (Al. Wolności 58) i Morzyka Ludwika (Ogrodowa 14/16).

Wadliwa budowa kominów

przyczyna dwóch nowych pożarów.
W ub. piątek w zagrodzie Herszlika Majerowicza (Nowa Wieś, gm. Kamyk) wybuchł pożar, który strawił dom mieszkalny, drewniany, kryty słomą, wraz ze sprzętami domowymi, zbożem, urządzeniem sklepem i produktami żywnościowymi. Straty ogółne 4.000 zł.

Tegoż dnia wybuchł pożar w zagrodzie Jabłońskiego Stanisława we wsi Kuźnica, gm. Kamyk, który strawił dom mieszkalny drewniany i oborę drewnianą, kryte słomą. Ogólne straty wynoszą 2.000 zł. W obu wypadkach przyczyną pożaru była wadliwa budowa kominów. Wypadku z ludźmi nie było.

— **Mógł nie przystępować.** Pytlarz Stanisław (Śniadeckich 10 12) zameldował policji, że gdy w dniu wczorajszym przystąpił do gry w trzy karty przy ul. Garibaldiowej urzędzonej przez 3 osobników, między kórmiem był Kacwójn Henryk, ci wyłudził od niego 5 zł. i 50 gr.

— **Wojownica niewiasta.** Rudzki Antoni (Bór 1) zameldował policji, że wczoraj na Starym Rvniku podeszła do niego Aniela Blukacz (Warszawska 57) i bez żadnych powodów ugodyła go dwukrotnie nożem w głowę, zadając mu lekkie uszkodzenie ciała.

— **W porę „rozbrojony“.** Wroński Marjan (Limanowskiego 60) zameldował policji o groźbie karalnej rzuconej pod jego adresem przez Orła Karola (Limanowskie 60 64) Przeprowadzone dochodzenie ustaliło, że Orzeł posiada nielegalnie broń, którą mu odebrano wraz z 5 nabojami.

Kronika sportowa.

Dziś, w niedzielę-KOS. Victoria w Częstochowie urzędują uroczyste otwarcie sezonu z następującym programem: 9 godz. rano zebranie zaproszonych gości organizacji i członków klubu w lokalu Klubu ul. Panny Marji 43, godz. 9,30 wymarsz do katedry św. Rodziny na uroczyste nabożeństwo, godz. 10 nabożeństwo w Katedrze, godz. 11,30 otwarcie sezonu sekcji kolarskiej i wycieczka kolarska i na autobusach do Olaszyna. Organizacje i członkowie Klubu proszeni są o jak najliczniejszą przybycie.

W dniu 30 kwietnia r. b. Częstochowskie Towarzystwo Cyklistów i Motocyklistów urzędują wycieczkę kolarską do Janowa — Złotego Potoka. Zbiórka o 8-8ej rano, Al. Wolności nr. 22.

W niedzielę dzisiejszą rozegrany został na boisku Stow. Młodz. Polskiej (III Aleja 64) bardzo ciekawy mecz o mistrz. kl. A między Victorią, a Wartą zawierającą, dwukrotnym mistrzem Okręgu. Pierwszy występ Warty, która w roku bieżącym stanowiła poniekąd z gadką mistrzostw, wzbudził zrozumiałe zainteresowanie, a że Victoria dysponuje obecnie świetną linią napadu, mecz zgromadził za pewne rekordową liczbę widzów. — Początek zawodów o godz. 4 popoł. o godz. 2-iej przedmecz o mistrz. kl. B Orle—Częstochówka II.

Dr. M. ROZEN

Choroby skórne i weneryczne leczenia zytaków. Al. Aleja Nr. 41. od 8-12 od 2-8

Najmłodniej i naitaniej ubrać się można u krawca

LEONA BIELECKIEGO

ALEJA KOŚCIUSZKI 15. Ceny zniżone o 50%
P. S. Kładące wersje o zmianie lokalu są nieprawidłowe, gdyż od lat 20 mieszkam bez przerwy pod wyżej wymienionym adresem.

Urząd gminy Poczna pow. tutelzkiego ogłasza KONKURS NA BUDOWĘ MOSTU drewnianego w rozpiętości 33 metrów w Pocznie na rzecze Warcie. Planu wraz ze Słepem kosztorysami do przejrzenia w Urzędzie gminy Poczna. Wybór oferenta zastrzeżony. Termin składania zakładowych ofert do dnia 6 maja 1933 r. Otwarcie ofert nastąpi 6 maja r. b. o godz. 12-iej w pol. Wójt gminy Poczna.

Nie cena lecz jakość!

Pamiętaj że tylko odbiornik radiowy marki „ELEKTRIT“ odpowie wszelkim wymaganiom. Pełna realna gwarancja. Demonstracja „ELEKTRA“ w firmie Częstochowa, Aleja Nr. 36.

Z Żurawia.

W dniu 17 kwietnia b. r. to jest w drugi dzień świąt Wielkanocnych zespół amatorski, rekrutujący się z młodzieży wiejskiej pod przewodnictwem miejscowego nauczyciela p. St. Grossa, w sali Domu Ludowego dał przedstawienie amatorskie. Odegrane były dwie sztuki: 1) „Bogata wdowa“, obrazek ludowy w dwóch aktach i 2) „Chrapanie z rozkaż“, komedia w jednym akcie. Tak w pierwszej sztuce, jak i w drugiej amatorzy wywiązali się ze swych ról bez zarzutu. Na szczególne zaś wyróżnienie zasługują: p. Fr. Chaber i p. St. Mizgalanka, którzy naprawdę role swoje odegrali z artystycznym Charakteryzacją, gustym i dekoracje były odpowiednie.

Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna, gdzie młodzież Żurawska pokazała, że umie się zabawie kulturalnie i godziwie, bez bójek i awantur, o których się tak często słyszy w dzisiejszych czasach.

Czysty zysk z powyższych imprez w sumie 50 zł. przeznaczono na zasilenie kasy miejscowej Straży Pożarnej.

Obserwator.

KINO-TEATR „ATLANTIC“
Dwa wspaniałe filmy
BUNT KRWI I ŻELAZA
z Heleną Makowską, Igo Symem i inn. oraz niesamowitym dramatem z życia dzianiarza
Nad program: **Wioszek z Psiej Wólki**, 20 gr. W niedzielę 30-go o 12,30 20 gr. z **Byrdem do Reguła Podnieśniewego** z **F. Krawczykiem** odwet

Ostatnie wiadomości.

GOERING — MIN. LOTNICTWA.

Berlin 29.4. — Rząd niemiecki zamianował dotychczasowego ministra bez teki i premiera pruskiego Goeringa ministrem lotnictwa.

LORD GREY PRZECIWI NIEMCOM.

London. 29.4. — Edward Grey, który był angielskim ministrem spraw zagranicznych w r. 1914, ogłosił z okazji wybrania go prezydentem naczelnej rady liberalnej wielką mowę polityczną, która stała się wielkim aktem potępienia dzisiejszej polityki Niemiec.

Walka o zbrojenia Niemiec

Berlin, 29.4. — Prasa niemiecka oburza się na rzekome intrygi Herriotta w Waszyngtonie. Dzienniki niemieckie atakują ponadto delegata francuskiego na konferencji rozbrojeniowej za jego ostrą replikę na przemówienie i poprawki, zgłoszone przez delegata niemieckiego. Narodowosocjalistyczny „Angriff“ twierdzi lakonicznie, że wobec warunków, zgłoszonych znnowu przez Francję, Niemcy mogłyby podwyższyć stan swych zbrojeń dopiero za 10 lat.

PRZEŚLADOWANIE ŻYDÓW W NIEMCZECH.

Berlin 29.4. — W Hamburgu odebrano 44 adwokatom żydom prawo występowania przed sądami hamburskimi.

ARESztOWANIE BOJOWKARZY NIEMIECKICH.

Katowice 29.4. — Wskutek zarządzenia dyrekcji policji przeprowadzono na terenie miasta Królewska Huta obławę, w czasie której aresztowano 23 osoby. Przy rewizji znaleziono u 10 osobników broń różnego rodzaju. Dziewięciu z posiadających broń, oświadczyło, że zaliczają się do narodowości niemieckiej, a czterech z nich jest członkami Jungdeutsche-partei. Tomaczą się oni, że brali udział w zebraniu partji niemieckiej w Królewskiej Hucie. Wszyscy, przy których znaleziono broń, stana przed sądem.

Nieście pomoc bezrobotnym!

